

MIEJSCA PAMIĘCI

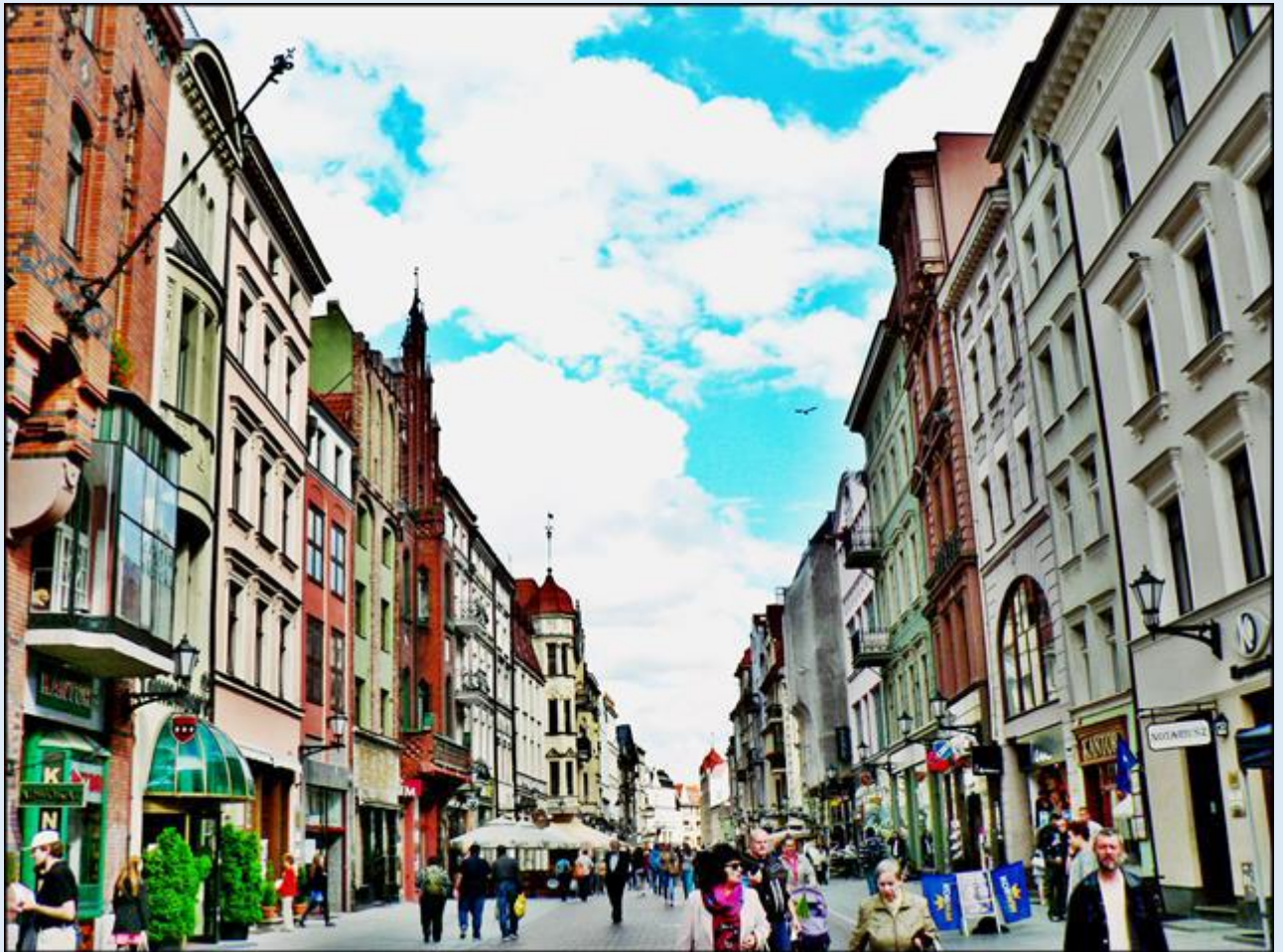
Toruń

Miasto bogate historią

[Rynek Staromiejski](#) - [Pomnik Mikołaja Kopernika](#)

Zamek krzyżacki

Castle of the Teutonic Knights

Centrum Kultury Zamek Krzyżacki

Jeden z najstarszych zamków krzyżackich na ziemi chełmińskiej. Budowę rozpoczęto w poł. XIII w. na miejscu wcześniejszego grodu obronnego. W II poł. XIII w. w obrębie ceglano-kamiennych murów obwodowych wzniesiono zamek główny. W skrzydle południowym znajdowała się kaplica, refektarz i dormitorium - pomieszczenia używane przez braci zakonnych do wspólnej modlitwy, spożywania posiłków i spania. W skrzydle wschodnim umieszczono salę obrad - kapitułarz. Na dziedzińcu przed końcem XIII w. postawiono wysoką ośmioboczną wieżę z lochem więziennym, dostępną tylko z wysokości muru, studnię oraz krużganki. Od wschodu nad strumieniem zbudowano połączone z głównym budynkiem „Gdanisko”, wieżę służącą jako miejsce obrony i zamkową toaletę. Jako siedziba komtura zamek był umacniany i rozbudowywany przez cały czas swego istnienia. Na przylegającym podgrodzium wzniesiono szpital, młyn oraz budynki gospodarcze. 7 lutego 1454 r. mieszkańcy toruńscy oblegli zamek, dając sygnał do zbrojnego powstania przeciw uciążliwym władcom na terenie całego państwa krzyżackiego. Zdobyty następnego dnia, na polecenie Rady Miejskiej został rozebrany, a na jego miejscu urządzono śmietnisko. Do dnia dzisiejszego zachowały jedynie części fosy zamkowej i murów, dolne partie zamku głównego oraz „Gdanisko”.

One of the oldest of the castles of the Teutonic Knights to be found in the Chełmno lands. Building began in the middle of the 13th century, replacing an earlier fortress. In the late 13th century the main castle building was erected inside defensive walls of brick and stone. The south wing comprised the chapel, refectory and dormitory, the areas used by the monks for community prayer, meals and sleeping. The chapter-house was situated in the east wing. Towards the end of the 13th century a high octagonal tower with a dungeon, a well and cloisters were erected in the courtyard. To the east, by the stream, was built the "Gdanisko", a defensive tower connected to the main building, also serving as the castle toilet. As the seat of a Commander, the castle was strengthened and extended throughout the whole period of its existence. On the land adjoining the walls was built a hospital, a mill and other domestic outbuildings. On 7 February 1454 the citizens of Toruń attacked and captured the castle, thus giving the signal for an insurrection against the oppressive rule of the Teutonic Knights throughout their territories. The next day the Town Council authorized the demolition of the castle and a rubbish dump was established on the site. Today can be seen only remains of the castle moat and walls, the lower parts of the main castle building, and the "Gdanisko" tower.

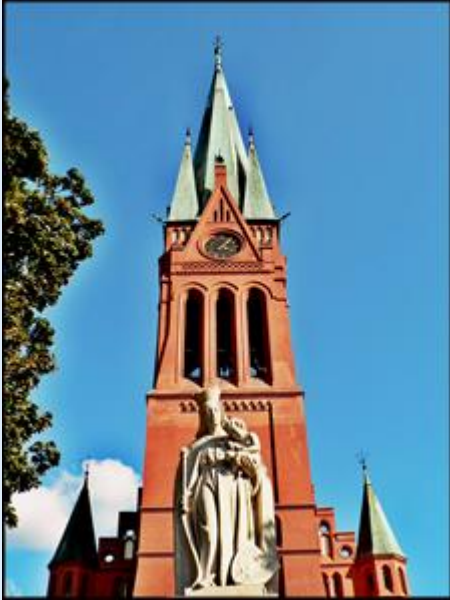
[Zamek krzyżacki](#)

zob. [Kościoły Torunia](#)

[Pomnik MB Królowej Korony Polskiej](#)

[Pomnik św. Jakuba Apostoła k. Ko. św. Jakuba Starszego](#)
[Pomnik bł. kard. Stefana Wyszyńskiego](#)

**Pomnik MB Królowej Korony Polskiej –
Kościół pw. Maryi Gwiazdy Nowej Ewangelizacji i św. Jana Pawła II**

Pomnik Józefa Piłsudskiego - Bohaterom przy Kościele św. Katarzyny

zdjęcia: *Jan Nitecki*

zdjęcia w czerwonym obramowaniu zapożyczono z:
<http://www.toruntour.pl/3191/rynek-staromiejski-torun>
<https://i.nocimg.pl/polskazdrona/zdjecia/fullhd/foto-129-rynek-w-toruniu-12.jpg>

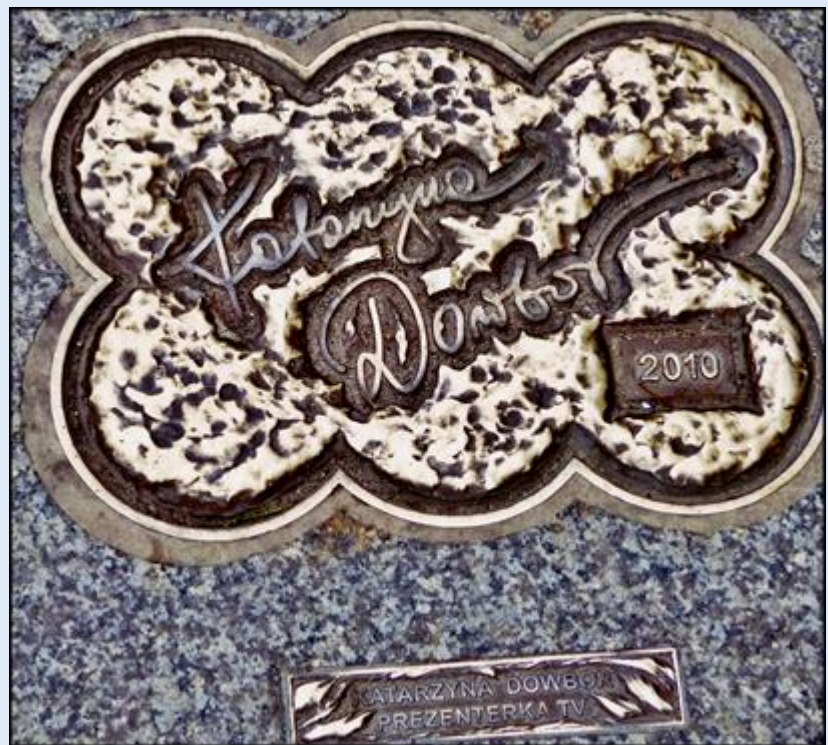
[POWRÓT DO STRONY GŁÓWNEJ IKONOGRAFII](#)

Uzupełnienie JN z 2023 r.

Hendrik Meersman (1899-1940)

Herinnering aan Holland   Wspomnienie Holandii

Denkend aan Holland
zie ik breede rivieren
traag door oneindig
laagland gaan.

rijen ondenkbaar
ijle populieren
als hoge pluimen
aan den einder staan.

en in de geweldige
ruimte verzonken
de boerderijen
verspreid door het land.
[...]

de lucht hangt er laag
en de zon wordt er langzaam
in grijze veelkleurige
dampen gesmoord,

en in alle ge westen
wordt de stem van het water
met zijn eeuwige rampen
gevreest en gehoord.

Gdy o Holandii myślę,
widzę rzeki szerokie
jak zdążają niespiesznie
niziną bezkresną.

szpalery topól smukłych
niewyobrażalnie
za wianokrąg wsuniętych
jak pióra wysokie;

i rozsiane po kraju
śród pól chłopskie chaty,
pograżone bez reszty
w bezkresnym przestworzu,
[...]

niebo zawisło nisko,
a słońce pomatu
dławi się wielobarwnie
śród siwych oparów,

to tu w każdym zakątku
po katastrof wieku
słucha się wody głosu
ze strachu, z respektu.

Organizacja i realizacja
Główny Urząd Ochrony Zabytków

Realizacja:
Krzysztof Lubiński

Z okazji 30 rocznicy podpisania umowy między miastami Gdańsk i Rotterdam

1-14 października 2023
ACAS Od Nowa, Toruń

1 października, wtorek, godz. 20.00, Od Nowa
Andy Middleton & Brothers in Jazz (wesoły)
Leszek Kulakowski - witekacy narkotyki (sat)

2 października, czwartek, godz. 20.00, Od Nowa
Kukulman/Brzaska/Pameli (satyrka)
Ani Ptaszyn, Wroblewski & Jarek Michalik trio (sat)

3 października, piątek, godz. 20.00, Od Nowa
Nazzell on
Acques Kabla odpłyni (sat)

4 października, sobota, godz. 20.00, Aula UJK
Michał Urbaniak organator (sat)

4 października, sobota, godz. 22.00, Od Nowa
Tęcza dźwiękowa (sat)

www.jazzodnowa.pl

Toruński Festiwal Słów
14-20.10.23

SPOTKANIA AUTORSKIE

- 14 października, godz. 19.00, Teatr Toruń: Marek Witkowski
- 15 października, godz. 19.00, Teatr Toruń: Anna Dymowska
- 16 października, godz. 19.00, Teatr Toruń: Robert Borkowski
- 17 października, godz. 19.00, Teatr Toruń: Andrzej Zieliński
- 18 października, godz. 19.00, Teatr Toruń: Katarzyna Gajda
- 19 października, godz. 19.00, Teatr Toruń: Michał Witkowski
- 20 października, godz. 19.00, Teatr Toruń: Agnieszka Szwed

WARSZTATY

- 14 października, godz. 18.00, Teatr Toruń: Michał Witkowski
- 15 października, godz. 18.00, Teatr Toruń: Anna Dymowska
- 16 października, godz. 18.00, Teatr Toruń: Robert Borkowski
- 17 października, godz. 18.00, Teatr Toruń: Andrzej Zieliński
- 18 października, godz. 18.00, Teatr Toruń: Katarzyna Gajda
- 19 października, godz. 18.00, Teatr Toruń: Michał Witkowski
- 20 października, godz. 18.00, Teatr Toruń: Agnieszka Szwed

WYDARZENIA TOWARZYSZĄCE

- 14 października, godz. 17.00, Teatr Toruń: Michał Witkowski
- 15 października, godz. 17.00, Teatr Toruń: Anna Dymowska
- 16 października, godz. 17.00, Teatr Toruń: Robert Borkowski
- 17 października, godz. 17.00, Teatr Toruń: Andrzej Zieliński
- 18 października, godz. 17.00, Teatr Toruń: Katarzyna Gajda
- 19 października, godz. 17.00, Teatr Toruń: Michał Witkowski
- 20 października, godz. 17.00, Teatr Toruń: Agnieszka Szwed

WYKONAWCY

- 14 października, godz. 19.00, Teatr Toruń: Michał Witkowski
- 15 października, godz. 19.00, Teatr Toruń: Anna Dymowska
- 16 października, godz. 19.00, Teatr Toruń: Robert Borkowski
- 17 października, godz. 19.00, Teatr Toruń: Andrzej Zieliński
- 18 października, godz. 19.00, Teatr Toruń: Katarzyna Gajda
- 19 października, godz. 19.00, Teatr Toruń: Michał Witkowski
- 20 października, godz. 19.00, Teatr Toruń: Agnieszka Szwed

WYDARZENIA NA ARTUR TORUŃ.PL

zdjęcia: Jan Nitecki